

Hur kan vi främja unga hbtq-personers hälsa?

Victoria Tauson

Närhälsan Kunskapscentrum för sexuell hälsa

Unga hbtq-personers hälsa

Unga hbtq-personers hälsa i korta drag

- Högre grad av utsatthet för kränkningar, diskriminering, hot, våld, sexuella övergrepp, hedersrelaterat våld
- Otrygghet och rädsla
- Lägre förtroende för skola, polis, rättsväsende, hälso- och sjukvård och socialtjänst
- Sämre fysisk och psykisk hälsa
- Högre förekomst av suicidtankar och suicidförsök
- Högre arbetslöshet
- Riskbruk av alkohol och narkotika
- Mindre aktiva fysiskt och på fritiden

Unga hbtq-personers hälsa

- Minoritetsstress
- Hbtq-identiteten ofta i fokus för utsattheten
- Bristande förtroende påverkar benägenhet att söka vård och stöd
- Varierande kompetens hos professionella

Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner

En rapport om hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner i Sverige

Hälsö

Psykisk ohälsa bland personer i samkönade äktenskap

Utvecklingen av hälsan och hälsans bestämningsfaktorer bland homo- och bisexuella personer

En rapport om hälsan och hälsans bestämningsfaktorer bland homo- och bisexuella personer i Sverige

Rätten till hälsa

Hur normer och strukturer inverkar på
transpersoners upplevelser av sexuell hälsa

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Hälsofrämjande faktorer

- Socialt stöd
- Kunskap
- Förebilder
- Mötesplatser
- Normmedvetet förhållningsätt
- Aktivt arbete med att synliggöra normer
- Agera aktivt mot kränkningar (normmedvetet arbete förebygger)

Normer

Normer

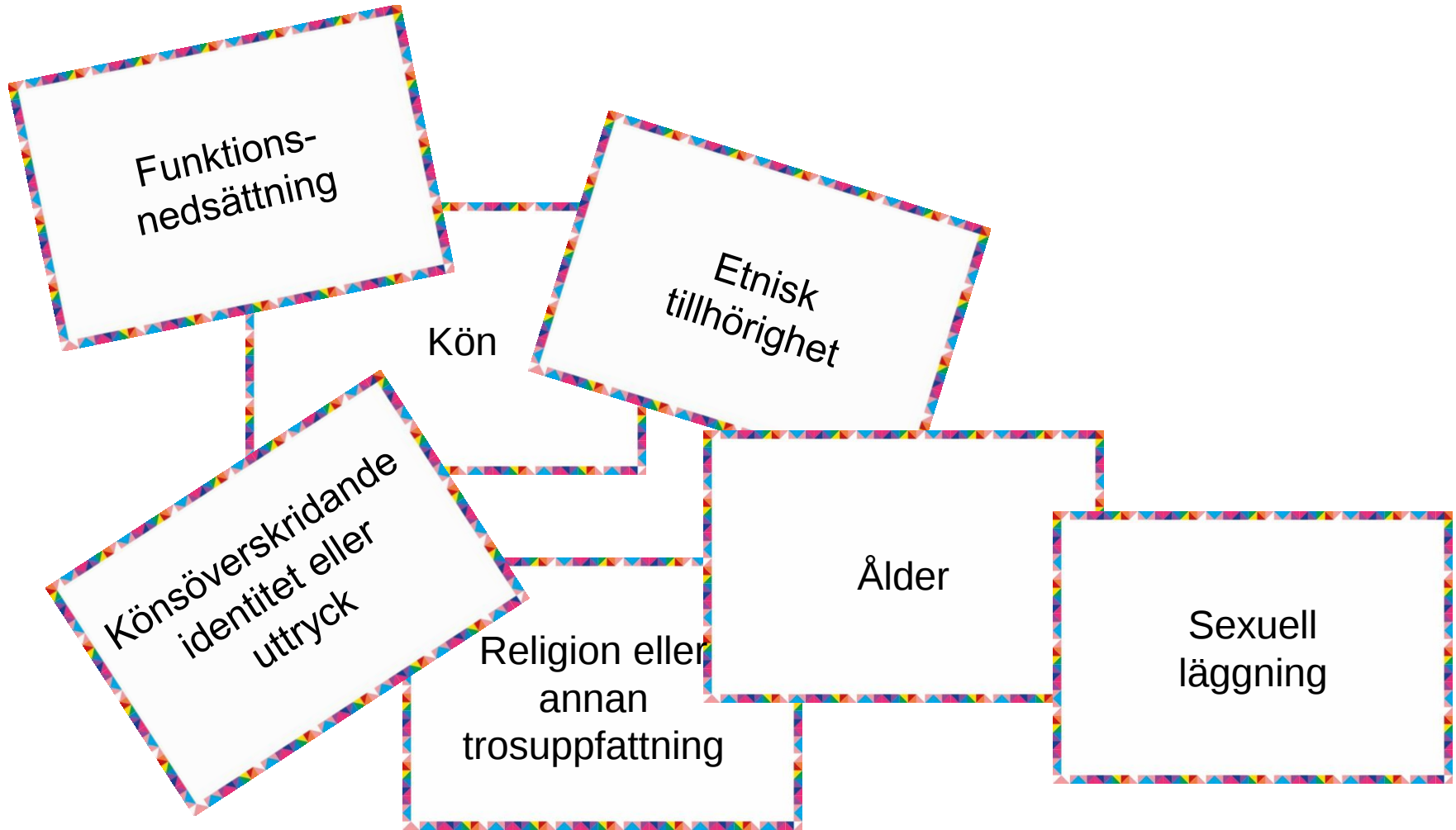

Heteronormativitet

Närhälsan

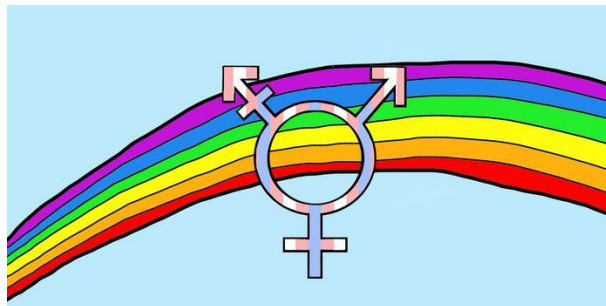

Intersektionalitet

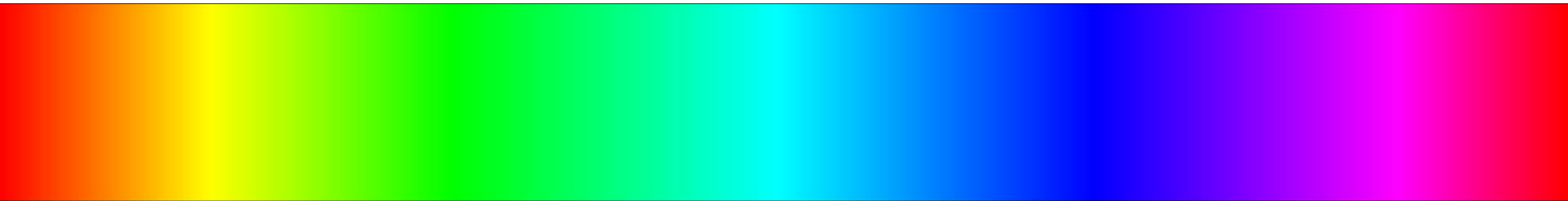

Tips på inkluderande bemötande

Hbtq är inte en enskild identitet. Det är ett samlingsnamn för en rad olika identiteter, praktiker och uttryck.

Anta inte att personer antingen är hetero-, homo- eller bisexuella. Anta istället att det finns ett spektra av attraktion, som kan variera över tid.

Reducera inte personer till sitt normbrott. Anta istället att människor är mångfacetterade individer där sexualitet, könsidentitet och könsuttryck är en aspekt av många.

Anta inte att hbtq-identiteten ”inte spelar någon roll”, eller att hbtq-personer ”är precis som alla andra och ska behandlas på samma sätt”. Men anta heller inte att en hbtq-persons problem beror på hbtq-identiteten.

Anta istället att erfarenheter av att leva i ett samhälle som betraktar och behandlar en som normbrytande kan ha stor påverkan på hur en ser på sig själv och upplever sin omvärld och att diskriminering bidrar till stress.

Outa inte personer. Om du behöver prata med någon om en annan persons sexualitet eller könsidentitet se till att du har personens tillåtelse.

Förutsätt att hbtq-personer finns i rummet. Se till att ditt bemötande är inkluderande oavsett vad du vet om personen du möter. Tänk på att ditt språk ska vara bekräftande, begripligt och i ständig förändring.

Anta inte att du kan se på en person vad den har för könsidentitet eller vilket pronomen personen använder. Fråga vilket pronomen och namn personen vill att du använder. "Om jag behöver skriva om eller prata om dig, vilket namn och/eller pronomen ska jag använda då?". Träna på att använda könsneutrala och inkluderande formuleringar i ditt vardagsspråk.

Hen

Använd inte citationstecken, Trans*, t-ordet eller h-ordet. Ta reda på vilka ord som är positivt laddade eller neutrala. Kom ihåg att det kan vara olika för olika personer. Lyssna på och efterfråga vilka ord som personen framför dig använder.

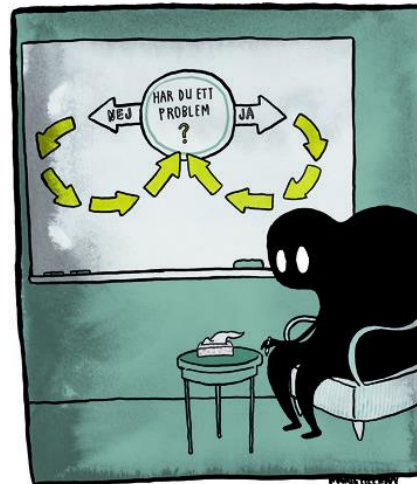
Utgå inte från att alla hbtq-personer har samma erfarenheter och/eller förutsättningar. En person inom hbtq-gruppen kan inte representera alla.

Respektera hbtq-personers tolkningsföreträde när det gäller att definiera och beskriva sin identitet, praktik och upplevelser av utsatthet. Kom ihåg att vi bär en mängd olika identiteter och erfarenheter som påverkar våra förutsättningar och möjligheter.

Gör inte normbrytaren till bäraren av problemet och den och ansvara för problemlösningen.

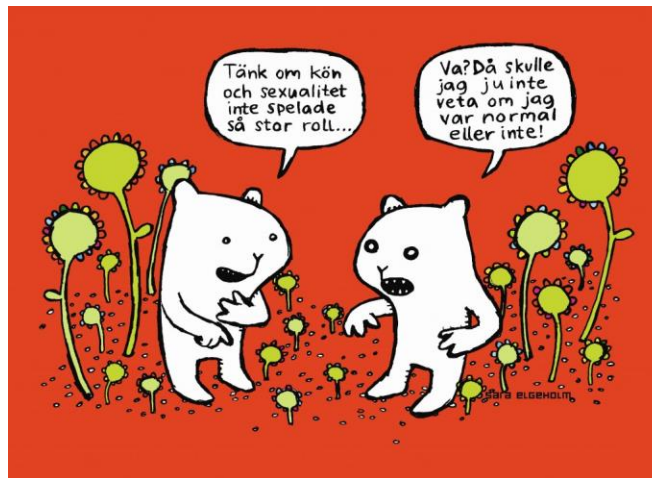
Anta inte att det bara är hbtq-personers ansvar att ta ansvar för kränkande, diskriminerande och osynliggörande situationer. Tystnad är inte samma som att visa motstånd. Träna på att ingripa och stötta. Ta gemensamt ansvar.

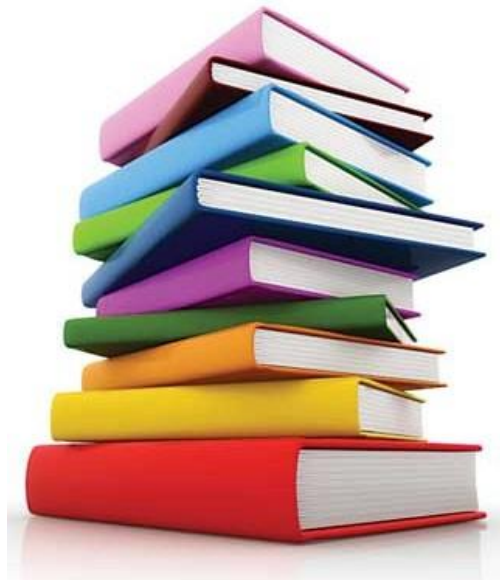
Ifrågasätt inte huruvida en persons upplevelse är kränkande eller diskriminerande. Som hbtq-person är det sannolikt att du har mer erfarenhet av att känna igen homo-, bi- och transfobi och hur detta påverkar ditt liv. Respektera personens upplevelse av situationen.

Utgå inte från att alla har samma önskan efter att passa in i normen. Bidra istället till att ifrågasätta och synliggöra begränsande och diskriminerande normer.

Det är inte hbtq-personers uppgift att förklara och utbilda professionella. Använd inte hbtq-personen som en källa till kunskap. Var förberedd, läs på, fråga en intresseorganisation om du är osäker på hur du på bästa sätt ska bemöta och inkludera alla.

Fråga inte hbtq-personer om deras kroppar, könsorgan, genitalier eller sexliv i situationer där du inte skulle fråga hetero- och cispersoner samma sak. Om det är relevant så fråga på ett respektfullt och inkluderande sätt genom att använda könsneutrala ord och fråga vilka ord och formuleringar personen själv vill använda.

Låt inte din nyfikenhet gå ut över möten med hbtq-personer. Träna på att hantera dina personliga reaktioner.

Behandla inte alla lika. Det är skillnad mellan att behandla människor likvärdigt och att bemöta människor som att vi vore likadana. Om du gör det är det lätt att utgå ifrån dig själv som norm, hur du själv vill bli behandlad och att du då osynliggör personers ojämlika förutsättningar.

Normmedvetenhet börjar med en själv

www.srhr.se/normino

Tack för er tid!

Victoria Tauson

Närhälsan Kunskapscentrum för sexuell hälsa

www.narhalsan.se/ksh

victoria.tauson@vgregion.se